

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

1945

A A R B O G E N

FØR SKJERN OG OMEGN

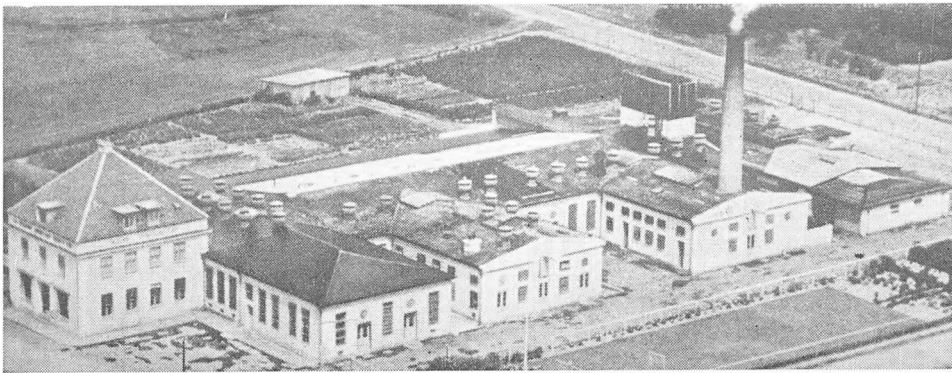

*Tricotage,
Børne-Udstyr og
Damelingeri*

køber man i

Tricotagemagasinet

Østergade 1 – Telefon 247

SKJERN SVINESLAGTERI

Herning og
Skjern Svineslagterier A.S

★

Telefon Nr. 62 og 266
Detailudsalget Nr. 265

★

Svineslagteri
Kreaturslagteri
Pølsefabrik

Bageri

og Conditori

★ **HANS JENSEN** ★

Skjern · Telefon 60

Specialitet: Rugbrød og Siglebrød

Byens Folk køber fineste

Mejeriprodukter

Smør, Fløde,
stassaniseret Sødmælk,

Skummetmælk,

Kærnemælk,

samt Ost for enhver Smag,

fra

SKJERN MEJERI

Vi har Vogne og Udsalg overalt

Ring til Hovedudsalget, Telefon 30

4. AARGANG

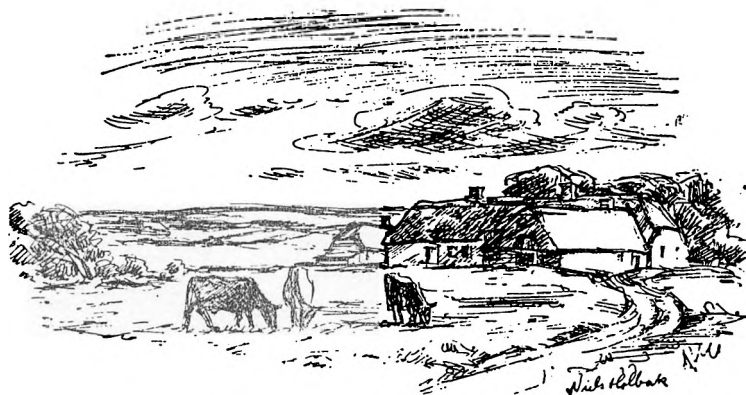
Noget forsinket — paa Grund af Vanskeligheder med at fremskaffe baade det ene og det andet — kommer Aarbogen hermed for 4. Gang og i Aar med en Oversigt over det begivenhedsrige Fredsaar 1945. Det har ganske vist knebet med Papiret denne Gang, men ved at sammensætte trange Artiklerne mener vi, det er lykkedes at gøre Aarbogen lige saa fyldig som dens Forgængere — dog har vi i Aar maattet udelade Oversigten over 1920 til Fordel for flere Billeder fra Besættelsen og Befrielsen.

Vi takker for de mange Beviser, vi har faaet for, at Aarbogen er værdsat, og vi skal prøve paa, om vi til næste Aar kan forøge Oplaget og dermed efterkomme Landboernes Ønske om, at den sendes ud i et endnu større Omraade.

Endelig gør vi igen i Aar opmærksom paa, at skulde der findes forkerte Datoer eller lignende i Aarbogen, modtager vi med Tak Rettelser, der skal blive bragt i næste Aargang.

Ved Aarets Begyndelse stod saadan noget der endnu.

En Skolemester fra sidst i 60erne.

Skildringen er laant fra Kjærsten Alkjærsgis Bog: Folk fra Vesterhavsfladen.

I min Barndom sagde vi *De* til Præsten, *han* til Degnen, *I* til vore Forældre og andre ældre Folk og *du* til vore Lige. En Landsbylærers Kaar kunde tit være fattige nok. I T. boede et Par Degnefolk, Konen var noget storagtig, skønt hun nok selv vilde lade det modsatte: „A forlanger ett, man skal sige *De* til os,“ sagde hun beskedent, „*han* og *hun* kan godt gøre det, vi forlanger ikke at blive regnet mere end lige med Storbønderne.“ — Den Udtalelse fliredede Bønderne, som sad paa de fede Gaarde, lidt ad, for de Lærerfolk var da saa ragarme.

Der er i Literaturen og Historien Eksempler nok paa den Type Skolemestre, som hjalp deres Sognebørn tilrette med baade et og andet, Brevskrivning og den Slags, laante læselystne Børn Bøger, værnede om opvoksende Genier, var en Art Ledere ved Gilder og i det hele som et lille Kulturcentrum i Sognet. Aakjær har i sine Skrifter en Barndomslærer af denne Type og Bjørnson Skildringer af lignende Skolemestre. Saa var der selvfølgelig ogsaa de uheldige Størrelser, der tampede løs paa Børnene og ingenting forstod. Den Landsbylærer, jeg her vil fortælle lidt om, hørte ikke til nogen af Typerne, men var, synes det mig, noget for sig selv. Af Udseende var han en høj, mager Mand, hans blaa Vadmelstøj havde altid et blankt Skær, som var det nylig gaaet efter med en vaad Børste. Ligesom mine Forældre hørte han til dem, som deltog i de gudelige Forsamlinger i Sognet og derfor blev kaldt „de hellige“. Min Fader havde et frejdigt Sind og sang tit ved Arbejdet; Læreren var meget alvorlig i det, ja, det var en Tro blandt os Skolebørn, at han overhovedet ikke kunde smile. Vi havde ihvertfald aldrig set ham gøre det og undrede os tit over, hvordan det vilde tage sig ud, hvis det skete.

AARBOGEN for Skjern og Omegn.

Udgivet af J. Strandbygaards Bogtrykkeri.

Redaktionen sluttet 1. December 1945.

Skolen, han regerede i, var simpel nok, men hyggelig paa sin Vis. Den var indrettet i Storstuen paa en Gaard; naar man traadte ind i den fra Gangen, havde man Katederet lige for ved den modsatte Endevæg. Ved begge Sider stod saa de lange Borde og Bænke, hvor Børnene sad med Ansigterne mod Midtergangen og Siden til Læreren. Der var stampet Lergulv, pænt strøet med Sand, og en Kamin med en buldrende Tørveild. Naar vi om Vinteren kom i Skole med Sne i Træskoene, var denne varmestraalende Ovn vor Trøst, vi stod i Kreds om den og tørrede vore Halmvisker. Her spiste vi ogsaa vore Mellemlader, og saa lød det, som formentlig endnu i Skolerne: vil du bytte?

Læreren havde Værelse og Ophold hos Familien i Gaarden, men kom tit hjem til os om Aftenen for at dele sine Tanker med Far, som var glad ved Besøget. Mor bød ham til Bords paa Hæderspladsen for Bordenden, saa sad Far paa Langbænken under Vinduerne. — Der sad de saa hyggeligt sammen, mens Mor vartede op med en eller anden Forfriskning; var det i Slagtetiden, fik de hver et sprængt Lammehoved at sidde og pille ved. Det var ikke saa mange Ord, de vekslede, men jeg tror, de havde Glæde og Udbytte af hinandens Selskab alligevel.

AKTIESELSKABET
VARDE BANK

(STIFTET 1872)

AKTIEKAPITAL 6.000.000 Kr.

RESERVER 7.475.441 Kr.

SKJERN AFDELING

(ETABL. 1903)

— den moderne Bank
med de gamle Traditioner!

1944—45.

DECEMBER 1944

6.: Møde i Skjern Sogneraad. Udvidelse af Biblioteket. — 13.: 67 nye Elever indskrevet til Skjern Kommuneskole. — Kay Abrahamsen og Eva Heramb i „Zigeunerprinsessen“ paa Skjern Teater. — 17.: Stor Julekoncert i Skjern Kirke. — 21.: Blaamejsernes Stiftelsesfest. — 30.: Indsamlingen til et Mindesmærke for I. C. Christensen indbragte i Skjern Kredsen 4328 Kr.

JANUAR 1945

2.: Lærer D. P. Andreasen enstemmigt indstillet til Embedet som Viceskoleinspektør. — I 1944 er i Skjern født 35 Dreng og 48 Piger (i Fjor ialt 80). Der er døbt 40 Dreng og 52 Piger, konfirmeret 28 Dreng og 32 Piger (65), ægteviet 17 Par (28), døde 16 af Mandkøn og 21 af Kvindekøn (36). Der har i Sognemenigheden været 4292 Altergæster (4455), og der er i Kollekter indgaaet 20,936 Kr. (18,062). — Møde i Skjern Sogneraad. Udvidelse af Kirkegaarden vedtaget. — 500 Deltagere i D.d.U.'s 2-Dages Nytaarsmøde paa Skjern Højskolehjem. — Skjern Kommunes Regnskab udviser Driftoverskud paa 36.685 Kr. — 4.: Fra 1. Januar er Stationsarbejder S. A. Jensen forfremmet til Portør. — 5.: Julemøde i Skjern og Omegns Foredragsforening. — 6.: Falck i Skjern har i 1944 haft 39 Ambulanceudrykninger, 1. do. med Carbogen, 626 Assistanter ved Kørselsuheld, 776 Syge-transporter, 13 Udrykninger i Anledning af Vand- og Stormskader, 83 Dyre-redninger, 76 Brande, 7 Entreprenørarbejder, 100 Udlejninger af Materiel og 162 diverse Udrykninger. I Forhold til foregaaende Aar en Stigning paa godt 400 Udrykninger, heraf en Stigning for Brandenes Vedkommende paa over 100 pCt. — Tegningen af Andele til Skjern-Hallen er begyndt. — 7.: F.D.F. og Spejderne holder Nytaarsparade. — Indre Missions Nytaarsmøde. — 10.: Skjern kommunale Mellem- og Realskole har til Optagelsesprøven til Mellemskolen modtaget Indmeldelse af 24 Elever. — 11.: Klasselotterigevinst paa 10,000 Kr. til Skjern. — 13.: Smuk Aksel Schiøtz-Koncert i Skjern Kirke for fuldt Hus. — 16.: Arbm. Harry Thomsen slemt tilredt ved et Uheld under Arbejdet. — Skjern Sang- og Musikforening sprængt paa Bal-Spørgsmaalet. — 18.: Kredslæge-Embedet i Skjern opslaaet ledigt. — Oldtidsfilmen vises for fuldt Hus. —

Rundt i Byen stod de selv — diskrete og beskedne,

Skjern Sogneraads Fest for Sognets gamle paa Højskolehjemmet. — 19.: Nyt Mandskor dannet i Skjern. — 20.: Skjern-Tarm-Borris Fjerkræklubs 25 Aars Jubilæumsudstilling paa Højskolehjemmet. — 22.: Poul Gahner Larsen bestod Højspændings-Installatør-Eksamen med Udmærkelse. — 23.: Skjern Bank giver 5 pCt. i Udbytte. — 24. Generalforsamlinger i K.F.U.K., Skjern Andelsmejeri og Landsjagtforeningens Skjern-Afdeling. — 25.: Snevanskeligheder paa Egnen. Rutebilerne kan ikke længere køre igennem. — Generalforsamling i Skjern og Omegns Haveforening. — 26.: Snestorm lammer næsten al Jernbanetrafik i Jylland. — 28.: Stabehls Tourné, der er indesneet i Skjern, benytter Lejligheden til at spille „Den kloge Mand“ — for halvtom Sal. — 29.: Portør S. Jensen forfremmet til Togbetjent og forflyttet til Esbjerg. — 30.: Generalfor-

Vi Børn var altid bange, naar vi saa denne tavse Mand træde ind. En vidste jo aldrig, om han vilde klage over os til Far, saa vi krympede os sammen ved den nederste Bordende. Lille Villads og Mett' Johan', som kun var to Aar saavel, havde mere ondt ved at holde sig stille, Kæphesten skulde have Plads at røre sig paa. De to legede altid med Kæphest, og nu forstaar jeg godt, hvorfor, — Børn vilde jo efterligne, og det stolteste Syn, de havde set, var sikkert en Rytter. Det var især Storbønder og Proprietærer, som brugte Rideheste, og de blev altid set godt efter af Børnene, naar de kom klaprende ind paa Gaardspladsen og sprang af Hesten. Jeg husker en Dag, Proprietær Madsen til Slumstrup red ind i Gaarden, og før nogen havde set sig for, var lille Mett' Johan' løbet derud. Nu havde Far nylig været til politisk Møde paa Skjernbro, hvor Proprietæren havde deltaget i Diskussionen, og hvor følgende Ordveksling — som Far havde gentaget hjemme — havde fundet Sted: „Hvad er du for en Snegl?“ havde en af de fremmede Talere spurgt Proprietæren, hvortil denne værdige Bonde havde svaret: „Jeg er ingen Snegl, jeg er Madsen, Slumstrup!“ Det havde Mett' Johan' bidt Mærke i, og da Proprietæren var kommet af Hesten, render hun hen og stiller sig lige op ad ham og siger: „Hva' er du for en Negl? a er ingen Negl, a er Madsen-o-Lombere!“

Naa, det havde nu ikke meget med vor Skolemester at gøre.

Ogsaa i Skolen klarede Læreren sig med mindst mulige Ord. Dagen lang sad han støt ved sit Kateder, lød det da dernede fra Bænkene: „A haar mi' Stykk'“, og derefter Facit, aabnede han Munden for at sige et af to Ord, enten: Ret! eller: Fejl! Opdragelse var Hjemmets og Livets Sag, i Skolen skulde man først og fremmest lære det elementære, at skrive smukt og korrekt samt regne og læse. Ja, læse, eller stave ihvertfald, kunde vi, naar vi kom i Skole, men saa trænede vi med at læse højt, og det var noget med Gang i! Vi fulgtes ad i Bøgerne og læste i Kor, saa Væggene rystede. Enhver vilde have sin Stemme igennem, det var bare om at raabe saa højt som muligt, men altid i Takt og Dur med de andre. For at faa lidt Forandring paa det, kunde en og anden tage til at køre paa:

„A ladder som a løøser
a løøser endda ett!“

A. Ravn

Slagtermester

Telefon 219

Skovby Holm

Første Klasses Kød og Flæsk
Hjemmelavet Paalæg
Telefon 78

men da det kom paa samme Melodi som Teksten, lagde Læreren aldrig Mærke dertil. Saa var der jo Stykkerne, som skulde læres udenad. Balles Lærebog med Anmærkninger, — Salmer, det nye Testamente, samt enkelte Stykker af det gamle. Et af disse Stykker, som handlede om diverse Dyr, sluttede i Galop med: „Tudser, Frøer og Amfibier, hvilke sidste kunde leve baade paa Landet og i Vandét!“ Men hvordan de ellers saa ud, spekulerede jeg tit over. Paa Væggen hang et Verdenskort, ved det lærte vi om fremmede Lande, deres Hovedstæder, Byer, Floder etc. Og saa blev vi spurgt til:

„Hvad mærkeligt er der ved Amsterdam?“
Kor: „Den er bygget paa Pæle i Vandet!“
Sp.: „Hvad kan man kende Italien paa?“
Kor: „Den ligner en Støvle!“

Gymnastik havde vi ikke, det tog nok Tid, før den trængte ud til Landsbyskolerne. Tang-Kristensen har en Anekdote om en Provst, der var meget ivrig for at faa Gymnastikken indført. Det kneb de gamle Lærere at faa ind i Hovedet, hvad det hele drejede sig om. Saa skulde der være Visitats i en Skole, hvor Læreren trods adskillige Paamindelser ikke var kommen videre end til at kommandere Ret! højre om! løb! — han vidste aldrig, hvordan han nu skulde klare sig, naar Provsten kom. Saa fandt han paa at gøre en Aftale med Børnene, og derpaa afventede han roligt Provstens Ankomst. — Da den egentlige Examen var overstaaet, skulde de saa ud paa Legepladsen og have Gymnastik. Læreren stillede Børnene i Geled: „Ret!“ kommanderede han nok saa stolt, og da de havde pareret Ordre: „højre om! løb!“ Børnene sætter i Trav hen over Legepladsen og ned ad Vejen, og de bliver ved at rende, mens Provsten forbausset ser efter dem.

Da de var forsvundet bag Landsbyen, bad Læreren ham meget undskyldte, men Børnene maatte jo have misforstaaet ham og tænkt,

samling i Haandværker- og Industriforeningen.

FEBRUAR

1.: Skjern Samaritterkolonnes Generalforsamling paa Højskolehjemmet. — Gaderne saa glatte som Spejle af Frosten. — 2.: Skjern Handelsforenings Generalforsamling. — 3.: Teologisk Embedseksamen bestaaet af Olav Jensen, S. af Enkefru J., tidligere K.F.U.K., Skjern. — Generalforsamling i de samvirkende Biavlerforeninger i Ringkjøbing Amt. — 50 Aars Jubilæum i Skjern Sogns Hesteforsikring. — 4.: Koncert af Winstrup Olesens Orkester i Skjern og Omegns Sang- og Musikforening. — 50 Aars Jubilæum i Blaa Kors. — 6.: Skjern Kommuneskole lukket paa Grund af Brændselsmangel. — 2 Ansøgere til Kredslæge-Embedet i Skjern: N. E. Hame og Andr. Jensen. — Budgetbehandling i Skjern Sogneraad. Der skal udskrives 100.000 Kr. mere i Skat i Aar. — Instruktions-Aften i Atletik ved Rigstræner Svend Lundgren i S. G. — Møde i Skjern Sogneraad. — 7.: Flyvervarsler. — 8.: Flyvervarslinger. — 9.: Skjern Banks Generalforsamling. — Skjern-Stavning Husmandsforenings Generalforsamling. — „St. Nørgaard“ er af Skjern Kommune bortforpagtet til Brødrene Opstrup, Hanning, fra 1. April. — 12.: Fastelavnsaften i K.F.U.M. og K. — En Times kortere Mørklægningsstid. — 14.: Hedeveg Schad-Tournéen opfører „Stjernevognen“. — 16.: S. G. holder 3 Dages Bazar. — 17.: S. G. Bazaren blev en

Skjern Sogns Spare- og Laanekasse samt Ungdomsspareforeningen

Østergade 5 — Skjern

Aaben for Ind- og Udbetalinger alle Hverdage.

Hjemmesparebøsser udlaanes. Checks udstedes.

Oprettet 1875.

Reservefond over 400.000 Kr.

Sukces. — 20.: Regelmæssig Drift aflyst paa Statsbanerne. — Foredrag i Bølling-Nørre Herreders Landboforening. — 21.: Der skal nu spares paa Vandet i Skjern. — 22.: Generalforsamling i Skjern Husmoderforening. — 24.: Tromlefører Søren Andersen, Holstebrovej, drukner i Skjern Aa. — 27.: Der er tegnet 50,000 Kr. til Skjern-Hallen. — Flyvervarsling. — Generalforsamling i Skjern Sygeplejeforening.

MARTS

3.: S. G.-Bazaren gav 8000 Kr. i Overskud. — Stormskader i Skjern. Møllen paa Lønborggaard ødelagt. Butiksruder blæst i Stykker. — Afslutningsfest for det langbrugsfaglige Arbejde i Bølling-Nørre Herreder. — Dr. Hame, Skjern, konstitueret som Kredslæge fra 1. April. — 5.: Transport-Clearing indført for Skjern. — Togfører M. Paulsen forflyttet til Herning. — 6.: Ringkjøbing Amts Landsbygraverforenings Generalforsamling. — 7.: Ligningsprocenten stiger fra 7,5 til 7,8. — 9.: Gerda Christophersens-Tourneen opfører „Sommer i Tyrol“ med stor Sukces. — 9.: Stor Hoppekaaring i Skjern. — „Den grønne Elevator“ med Arne Weel gør stor Lykke paa Højskolehjemmet. — Skjern Erhvervsraads Møde. 55.000 Kr. tegnet til Skjern-Hallen. — 12.: Flyvervarsel. — Generalforsamling i Skjern Sygekasse. — 13.: Det frie Nords Generalforsamling. — 15.: Til Landsindsamlingen til ensomme gam-

Og her er de kommen til Torvs, hvor de jagede alle andre væk og holdt Parade.

de var fri for i Dag. — Det tog Provsten for gode Varer, og da det var sidste Aar, Læreren holdt Skole, saa han sig jo ikke nødsaget til at gentage Eksperimentet.

Hver Aften, naar Solen sluttede, sang vi en Salme, enten: „Amen raaber hver en Tunge,“ eller: „Dagen viger og gaar bort, Luften bliver sval og sort.“ — Vi var jo lidt unge til at synge:

„End en Dag jeg ældre blev,
det er som et Mindebrev,
at jeg med min Vandringsstav
nærmer mig den sorte Grav.“

men vi mærkede godt, at den Kristendom, Læreren forkyndte, levede han selv efter, og saa kunde det jo ikke være anderledes. Efter Salmen, bød vi Læreren Godnat, Drengene med et Buk, Pigerne med et Kniks, og saa spredtes vi i Vinterskumringen ud mod de landlige Hjem.

Som en Oplevelse i Hverdagene kom den spændende Dag, da vi skulde have Offersedler med hjem. Hver Gaar fik to Sedler, som Mandens Navn stod skrevet paa. Den ene var til at svøbe Degnets Offer i, den anden til Præstens. For at kende dem fra hinanden bandt Bønderne hvidt Uldgarn om Papiret med Præstens Offer og sort om Degnets; om Farverne skulde reflektere paa de forskellige Sjæle, skal være usagt. Der var Hjem, hvorfra der ikke var Skolebørn, vi kappedes altid om at faa flest mulige Offersedler at gaa rundt og dele ud, thi det var en vis Ret, at vi foruden en Del Smaakager hvert Sted fik en Sprækkringle. De sidste var især eftertragede, de var godt et Kvarter lange, bagt af Fløde og Æg og andre gode Sager og vel at mærke bagt i den store Ovn. Smaakagerne blev fortærede med det samme, men Sprækkringlerne samlede vi paa, trak dem efterhaanden paa en Snor og hængte dem op paa et Søm i Loftsbjælken i Storstuen.

Køb og Reparation

af Radio og Pladespillere er en Tillidssag. Vil De være sikker paa en reel Behandling, saa henvend Dem derfor til Byens Eagmand

Radio-Jensen.

Vi kunde have hen ved en tyve Stykker og kendte hver enkelt i „Hovedet“ og gav dem Navn efter Konen i Gaarden, hvor vi havde faaet dem: Kjæn' Pilltowt, Ann Wanting, Kjæn' Dal, Mett' Marup. — Vi kunde have Sprækkringler hængende til Kørmesse. Naar de skulde fortæres, blev der smurt Smør i dem, de var meget velsmagende.

Da jeg havde gaaet i Skole i et Par Aar, hændte der en Dag noget mærkeligt. Det var under Overhøringen, det hviskedes mellem Børnene: Han grinner! — jeg snurrede mig hastigt om for at se det, men da var Lærerens Ansigt allerede falden i de alvorlige Folder igen. Min lille Broder, Villads, var i Skole for første Gang den Dag. Han havde til Anledningen faaet en ny rød Tophue og maatte høre meget for den af de større Børn. Derfor havde han sat sig paa den, og han blev siddende paa den hele Middagspausen, for saa var der jo ingen, som kunde se den og drille ham igen.

Dagen efter skulde der være Bispevisitats, det glædede vi os til og stillede i vort fineste Puds. Læreren sad som sædvanlig ved Katederet og overhørte os, og vi klarede Svarene helt godt. Da han var færdig, satte Biskoppen sig paa en af Bænkede nede blandt os og gav sig til at snakke med os baade om det ene og det andet. Det var uhyre interessant. Tilsidst vilde han godt høre noget om de gode Mænd Abraham, David og Goliath. Han sad og snakkede med os om dem, som var det Folk fra Sognet eller Nabosognet. Naar Læreren ellers havde Bibelhistorie med os, tænkte jeg altid, ja, de Beretninger er jo om noget, der er sket for saa mange Aar siden, at det kan ligesaa godt være Løgn som sandt.

Vor Samtale med Biskoppen gik saaledes udmærket, til han spurgte os, om der var nogen, der vidste, hvor Goliath var fra? Da blev der Tavshed i Klassen, for det syntes vi, vi aldrig havde hørt noget om. Som det var mest pinligt, at vi ikke kunde svare Biskoppen, lød der et sagte: „Gath“, fra den bageste Bænk. Saa huskede vi andre ogsaa Sangen: Goliath drog fra Gath. — Saadan slap vi ud af den Klemme, men lille Velles, som havde hævet Skolens Ære, bar siden sin røde Toplue uantastet.

Efter denne Bispevisitats kom der rigtigt Fart i Børnene, og saa en Aften bad nogle af Pigerne, om vi ikke maatte synge en anden Salme til Afslutning. Det var de store Piger selvfølgelig, og de var velvoksne og traf at være fra de største Gaarde. De havde svære Fletninger sat

les Værn indkom i Skjern 669 Kr. — 16.: Fra 1. April er Stationsarbejder F. Nielsen forfremmet til Portør. — 17.: 2-Dages Hovedkredsopvisning i Skjern begyndt. 7—800 Gymnaster og over 1000 Tilskuere. — 19.: Lodsejerforening for Skjernaadalen stiftet. 512 Medlemmer med Engareal paa knap 5000 Tdr. Land. — 20.: Generalforsamling i Skjern og Omegns Samlestald A/S. — 971 Kr. indsamlet til et Minde for afdøde Skolebestyrer Bjerrum. — 21.: Smørudstilling i Skjern. — 22.: A/S Skjern Missionshotels Generalforsamling. — Endelig er Jagten paa de herreløse Hunde gaaet ind. — 23.: Skjern Højskoleforenings Generalforsamling. — Skjern og Omegns Foredragsforenings Generalforsamling. — Paa Banegaardspladsen er rejst et Kæmpetermometer, der viser, hvad der til enhver Tid er tegnet til Skjern-Hallen. — 27.: Skjern Kommuneskoles Afslut-

De prøvede ogsaa paa at staa paa Ski,

To gode Bøger til de lange Aftener:

Kjærsten Alkjærsg:

Folk fra Vesterhavsfloden.

Kjærsten Alkjærsg stammer fra Marup, saa mange af Bogens Skikkelser og Skæbner er hentet fra Skjernegnen.

Jenny Alkjærsg:

Huse i Hederanden.

I denne Bog findes bl. a. en Skildring af Købmand Chr. Hansen, Skjern, ligesom man ogsaa her kan læse om Skjern Bys første Tid.

Palæ-Biografen

Direktion:
Elkær Husted

Billet-Telefon 301

og de stod urokkelige paa Broerne — indtil Sabotørerne fik dem til at løbe. Han her er aabenbart paa Sporet efter noget.

ningsfest. — Trolldmanden Earl Sheridan. — Egon Christiansen (S. af Bankdirektør C.) har bestaaet Eksamen som Bygningsingeniør. — Skjern Grundejerforenings Generalforsamling.

APRIL

3.: Skjern Tekstilhandlerforening stiftet. — Skjern Sogneraad holder Møde. — 4. Flyvervarsel. — Skjern Teater: Keith Winthers Skuespil „Den gyldne Time“. — 5.: Lokomotivfører fra Esbjerg ramt af et Hjerteslag paa Skjern Banegaard. Han døde øjeblikkelig. — 8.: Den lille Landskamp. 5—1 til Skjern. — 9.: Storbrand paa Hans Banks Tømmerhandel i Skjern. Varelager til 10—15.000 Kr. ødelagt. — 11.: Storken er kommet til Skjern! — 12.: Allierede Maskiner over Skjern. Telefonledninger og Lysledninger ødelagt af Projektiler. Forretningsfører Marius Nielsens Villa i Storegade beskadiget af 3 Granater. — Reservekirurg Erik Pontoppidan Thyssen (S. af Tandlæge T., Haslev, tidl. Skjern), Dr. med. — 13.: Flyvervarsel. — Købmand Bagger Jensen ansat som Enedirektør ved Skjern Sogns Spare- og Laanekasse. — Skjern tekniske Skoles Afslutning. — 16.: Generalforsamling i S. G. S. G. tegner for 2000 Kr. Aktier i Skjern-Hallen. — 17.: Flyvervarsel. — 18.: Skjern Museumsforenings Generalforsamling. — 19.: Skjern-Bilruterne standset. — Flyvervarsel. — Arbejdsmand Børge Jensen, Marupvej, sparket i Hovedet af en Hest. — 21.: Flyvervarsel. — 22.: Grønsmutterne fejrer 25 Aars Jubilæum. — 23.: Flyvervarsel. — 28.: Generalforsamling i Skjern og Omegns Turistforening.

op paa Baghovedet og en „Senisse“ (et lille trekantet strikket Stykke) som en Krone over Hovedet. De kunde godt være vanskelige nok for en ung Lærer at styre. Læreren fandt, at den vante Salme kunde være meget passende, men de blev ved: „Hvad Salme vil I da synge?“ spurgte han tilsidst opgivende — „Jo, for Eksempel, Storken sidder paa Bondens Tag!“ Det fik de saa ogsaa Lov til.

Der var i det hele ved at foregaa en Omvæltning med Læreren, hvordan det nu kunde være. Han var blevet mere gelassen i det, og det hændte virkelig, at vi greb ham i at smile.

Der var megen Is den Vinter; ikke langt fra Skolen stod en frossen Sø over en Lavning. Saa snart Middagstimen slog, styrtede vi Børn afsted for at skride paa Is i den styrkende Vinterluft. Her kom noget Nyt frem, det lod til, Læreren forstod, hvilken Glæde vi havde af at tumle os paa Isen, han lod os have halvanden Times Middag i Stedet for den vante Time. Det kan nok være, vi var taknemlige, og vi sørgede for at holde Øje med Døren. Saasnart han viste sig og vinkede, stormede vi hjemad, det bedste vi kunde.

Men Læreren Forvandling kulminerede en Dag, vi spillede Bold paa den let frosne Jord. Da kommer han ud og farer ind i Flokken og vil lege med, sparker efter Bolden uden at ramme den, gribe den kunde han heller ikke og var i det hele taget meget ubegavet til det.

Men det var ikke det, som var Grunden til, at det ene Barn efter det andet gik i Staa og stod og saa til, nej, men det var os saa rent utænkeligt, at denne stille, gudfrygtige Mand kunde lege, at vi slet ikke kunde sanse at fortsætte. — Da Læreren havde gjort nogle klodsede Forsøg paa at faa det i Gang igen, opgav han og gik stille ind og satte sig ved Katederet. — Hvordan det gik med de andre Børn, ved jeg ikke, men jeg fik ihvertfald en taaget Forestilling om, at denne tavse, stive Mand mente os det vel, men kunde ligesom ikke meddele os af det gode, som boede i ham.

Et er vist, vi kom efterhaanden til at holde af ham. Der behøvedes sandelig ikke nogen Anstrengelse for at faa os til at være lydige. Naar Læreren kaldte, havde vi saa travlt med at komme ind paa vore Pladser, at vi var færdige at vælte ham i Forstuen.

Saa var det en Aften, han og Far sad og delikaterede sig hver med sit kogte Lammehoved, Villads og lille Mett' Johan' syslede stille i deres Krog. Lidt efter lidt glemte de, at der var fremmede og vovede sig ud paa Gulvet med Kæphestene: Hyp! hyp! lød det, og jeg sad i en Forskrækkelse omme paa Vinduesbænken, for det her kunde da aldrig gaa. Men der faldt hverken straffende Ord eller Blikke, derimod gjorde Læreren et spøgefuldt Udfald efter lille Mett' Johan'.

Jo, Læreren var rigtignok bleven forandret. Senere paa Aftenen faldt det ud, hvordan det var gaaet til: Han var bleven forlovet!

Og saadan gik det da her, som i saa mange andre Tilfælde: Naar Grunden til Handlingen ikke ligger klar, kan man altid være sikker paa, at der „staar Kvinder bag“.

MAJ

Dagens Samtaleemne:

1.: Hitler er død. — Dönitz tysk Fører. — Fangerne fra de tyske Konzentrationslejre føres til Sverige gennem Danmark. 2.: Folketingsmand Jens Sønderup saaret under Skyderi i København. — General Lindemann dementerer, at de tyske Tropper i Danmark har indledt Kapitulationsforhandlinger. — 3.: Krigen i Italien endt. — Englænderne har naaet Hamborg. — Allieret Luftangreb paa danske Skibe. — Rygter om Evakuering af Kolding. — Flere Byer har standset Skolegangen indtil videre. — 4.: Flygtningetog beskudt ved Skjern af engelske Flyvemaskiner. 30 døde og 30 saarede. —

5. MAJ 1945:

DANMARK ATTER FRIT!

Frihedskæmperne og Politiet gaar i Aktion. Kampe med Hipoer og Tyskere i mange danske Byer. Mange Frihedskæmpere og Civilpersoner dræbt og saaret.

6.: Første Frihedskæmperparade i Skjern. — Politiet overtager Politistationen. — 38 Arrestationer i Skjern. 7 løsladt med det samme. —

Dagens Samtaleemne:

8.: Russisk Bombeangreb paa Bornholm. Rønne og Neksø meget stærkt beskadiget. — Krigen i Europa er endt. — De engelske Soldater har naaet København.

8.: 38 tyske Flygtninge i Fællesgrav paa Skjern Kirkegaard. — 13 nye Anholdelser. — Person-Trafikken genoptages. — Englænderne ventes til Skjern. — Frk. Karen Agerbo Hansen (D. af

Men saa kom den lykkelige Dag, da det var vore egne Frihedskæmpere, der stod der.

Bylederen, Inspektør Ruby (Nr. 3 fra venstre) med nogle af sine Medarbejdere.

Niels Chr. H., Kongevej, Skjern) har bestaaet Eksamen i Herning som Sygeplejerske. — 10.: Engelske Tropper i

Medlem af Frihedsraadets Lokalkomité, Fabrikinspektør Bidstrup, taler ved Frihedskæmperparaden den 6. Maj.

Skjern. — Tyske Tropper afvæbnet paa Skjernegnen. — Nis Viggo Christiansen (S. af Bertel C., Nygade) har bestaaet Bager-Svendeproven. — 11.: Tyske Tropper passerer gennem Skjern. — 60 Personer ialt anholdt paa Skjern-Eggen. Anholdelsen kun opretholdt over 18. — 12.: Første amerikanske Film i Skjern Biograf efter Besættelsen. — 13.: Tromlefører Søren Andersen, Holstebrovej, der i Februar druknede i Skjern Aa, fundet. — Politiet træder i Funktion. — Ulovlige Handler med Tyskerne i Skjern. — 14.: 4 engelske Panserbiler i Skjern. — 15.: Fritz Mortensen, Marie Vittrup Thorup, Anna Clausen Sørensen, alle af Skjern, for Retten. Alle fængsledes. — Brand i Taget paa Bilforhandler J. C. Johansens Garagekom-

pleks i Bredgade. — Stationsarb. Ejner Jensen (S. af Typograf J.) og Ekstraarb. Hans Sørensen (S. af Enkefru S., Engsiggade) kom i Gaar hjem fra Frøslevlejren. Portør Johs. Ostensen og Ekstraarb. Jepsen ventes en af de nærmeste Dage. De har alle været Sabotører. — 16.: De tyske Flygtninge flyttes fra Skjern. — 18.: Storbrand i Skjern. Automobilforhandler J. C. Johansens Garage, Grosserer L. P. Lauritzens Varebygning, Mekaniker C. Lauridsens Værksted, Halvdelen af Skjern Æggakkeris store Bygningskompleks og Enkefru C. Jensens Ejendom med Forretning nedbrændte. — Harry Thomsen (S. af Boghandler T.) bestaaet Svendeproven. — 24.: Sprængstof i Radioen! Arbejdsmand Arne Sørensen kvæstet af et Apparat, som Tyskerne havde efterladt. — 25.: Velkomstfest i Skjern Valgmenighed for Pastor

En af de første engelske Panservogne — inden den blev skjult af begejstrede Mennesker.

Flere Billeder paa Omslagets 3. Side.

Helmig, der havde været „under Jorden“. 30.: Skjern Biblioteksforenings Generalforsamling. Udlaanstallet faldet fra 37 til 34,000. — Tysk Bil vædrer Arbejdsmand Carl Henningsens Hus paa Vardevej. Den ene Ydermur og lidt af Gavlen væltet ind i Huset. —

JUNI

1.: 36,000 Kr. beslaglagt i Flygtningelejrene paa Skjern-Eggen. — 2.: Luthersk Missionsforenings to Dages Sommermøde i Skjern. — Forhandlinger om Prælimærkursus i Skjern. — Frihedskæmperfest i Skjern Slagteris Svalehal. Fremtrædende Modstandsfolk fra hele Jylland til Stede. — Der kan ventes Bedring i Toggangen. — 5.: 5000 Mennesker til Grundlovsfest i Skjern Idrætspark. Pastor Sandbæk Dagens Hovedtaler. — Een fuld Mand var Politiets eneste Høst paa Grundlovsdagen! — 7.: Kunstmaler Ib Hjaltason afholder Udstilling paa Højskolehjemmet. — Skjern Sogneraads første ordinære Møde efter Kapitulationen. — F.D.B.-Møde paa Højskolehjemmet. — 9.: Ringkjøbing Amts Fællesledelse for Husdyrbruget holder Generalforsamling. — 10.: Indre Missions Sommermøde. — 13.: Jens Sønderup rask. Han blev i Dag budt Velkommen paa Rigsdagen. — 14.: Mindsten for Skolebestyrer Bjerrum afsløret. — 18.: Skjern Missionshotel genaabnet efter 1½ Aars Beslaglæggelse. — 19.: Der vil blive lukket for Gassen, hvis Rationeringen overtrædes. — 21.: Bedre Københavns-Forbindelse fra Skjern. — 23.: Sct. Hans-Aften Fest i Præstegaardshaven. — 27.: Thorvald Gjerulf Jacobsen (S. af Boghandler J.) har bestaaet juridisk Embedseksamen med 1. Karakter. — Cirkus Miehes straalende Premier i Skjern — i øsende Regnvejr. — 28.: Skjern Handelsskoles Afslutning. — 30.:

Saa dan saa der ud i Missionshotellets Sal, efter at »Herrefolket« var gaaet hjem.

Urmagere og Guldsmede lukker som Protest mod Omsætningsafgiften. —

JULI

1.: Togfører A. M. Pedersen, Skjern, forflyttet til Struer. — 5.: Norgesindsamlingen indbragte i Bølling-Nørre Herreder 37,732 Kr. — 12.: Generalforsamling i Skjern Sogns Spare- og Laanekasse, der i Aar har 70 Aars Jubilæum. — 15.: Sportsugen begynder. — 16.: Folketingsmand Jens Sønderup genopstilles enstemmigt som Venstres Kandidat. — 17.: Smørudstilling. — 18.: Ringkjøbing Amts Sogneraadsforenings Aarsmøde. — 19.: Skjern vinder stort i Atletikkamp mod Holstebro. — 22.: Sognefoged Chr. Kjær Næstformand for Amtets Sognefogedforening. — 24.: Installatør H. C. Gade og Murermester Buusmand udnævnt til Brand- og Vicebrandinspektører. — Mogens Møller (S.

af Dommer M.) taget Studentereksamen i Sverige. — 27.: Anker Provstgaard Jacobsen har taget Maskinisteksamen med 100 Points. — 29.: Husmoderdag i Skjern.

AUGUST

1.: Togfører S. H. Sørensen forflyttet til Aarhus. — 2.: Bornholms-Indsamlingen gav 13,400 Kr.

Dagens Samtaleemne:

6.: Den første Atombombe er kastet, og dermed er Atom-Energiens Tidsalder begyndt!

8.: Atombombe Nr. 2 kastet. — Rusland har erklæret Japan Krig. —

8.: cand. jur. Th. Jacobsen (S. af Boghandler J.) ansat som Politifuldmægtig i Køge. — 9.: Stationsarb. J. V. Ostersen forfremmet til Portør. — 10.: Ekstraktion af Kaffeestatning. —

CARL GRØNLUND
SKJERN
TELEFON 183

Grønlunds
SKOTØJ

Vi er i Orden igen!

Skjern Missionshotel

H. Rysgaard

Tlf. 24

Gaa til Modstand —

»Per«, der kom til Skjern, efter at hans Gruppe i Silkeborg var revet op, og flere af dens Medlemmer var henrettet, fortæller om Modstandsbevægelsen i Skjern og navnlig dens militære Side.

Modstanden mod Tyskerne begyndte i Skjern, som de fleste andre Steder, med Oplysningsarbejde ved Hjælp af illegale Bøger og Blade, og heldigvis var „Jordbunden“ saadan, at langt de fleste forstod den frie Presses Betydning og med Glæde hjalp til med at give Bladene videre. Kun ganske faa kan vist sige sig fri for paa et eller andet Tidspunkt under Besættelsen at have været „Bladmand“.

I Begyndelsen af 1943 var der tre Grupper, der hver for sig havde følt Trang til at begynde et Modstandsarbejde. Gruppe I havde allerede i Slutningen af 1942 begyndt sit Arbejde og efter at have faaet Forbindelse med Vejle, begyndte den Udsendelsen af „Frihedsposten“, der hver Maaned spredtes i 1500 Eksemplarer over en stor Del af Vestjylland. „Frihedsposten“ havde det for et illegalt Blad saa sjældne Held at kunne udkomme uden Afbrydelse lige til Kapitulationen, skønt en Razzia paa Gymnasiet i Tarm var lige ved at sætte en Stopper for Foretagendet. Denne Gruppe udviklede sig senere til den saa aktive Sabotagegruppe I, som vi senere skal omtale.

Dagens Samtaleemne:

14.: Verdensfreden en Kendsgerning. Japan kapitulerer.

15.: Skjern Kommuneskole genoptager Undervisningen. — Købmand Thorø Petersens Tobaksration stjaalet! — 20.: Sønderjysk Forenings Møde i Skjern. — 21.: Byen er vokset fra 3117 (1940) til 3462. — 22.: 5 tidligere allierede Krigsfanger for Retten i Skjern. — 23.: K.F.U.M. i Skjern antager Diakon Johannesen som Sekretær og Husfader. — 26.: K.F.U.M. og K.'s Lederstævne. — 250 Sangere til Stævne i Skjern. — 29.: Gnister fra en Rangermaskine tænder Ild i H. P. Olsens Ejendom, Kongevej 41. — 31.: Afskedsfest for Pastor Nielsen og Sekretær Faurby Hansen. —

SEPTEMBER

1.: Den illegale Udstilling aabnes paa Højskolehjemmet. — 2.: Hjemsendelsesfest for Frihedskæmperne i Skjern. — 3.: Frk. Kirstine Sørensen, Missionshospitalet, faar sin Haand læderet i en Røremaskine. — Husassistent Anna Clausen idømt 2 Aars Fængsel for Angiveri. — 4.: Der indrettes midlertidigt Skolekø-

Trælast Bygningsartikler Støbegods

Insulite og Danatex
Isoleringsplader
Masonite og Cembrit
Beklædningsplader
Brændt Kalk
og Hydrat Kalk
Cement
Glasserede Rør
Tagpap!
Tagtjære
Carbolinium
Krydsfiner
Væg og Gulvfliser
Kul, Koks og Briketter
Lager fra Hess, Vejle
og Morsø Støbegods

A/s Hans Banks Efterfølgere . Skjern . Telefon 5

Nogle gæve Sabotører i Færd med at pakke de Bomber, der fik baade Baner og Tyskere til at springe i Luften — de sidste af Raseri.

ken paa Kirkeskolen. — Redaktør Stobbe 40 Aars Studenterjubilær i Aar. — 5.: Operetten „En Kærlighedsdrøm“ paa Skjern Teater. — 6.: Sommerfest for F.D.F. i Skjern. — Klank fanget hos sin Kæreste paa Fødselsstiftelsen i Aarhus. Bertram Nielsen, Skjern, brækket Benet paa Storebæltsfærgen. — 10.: K.F.U.K.-Spejderne aabner Bazar paa Missionshotellet. — Helsingør-Revyen paa Skjern Teater. — 12.: Broder Bundsgaard Christensen kræves i Retten i Skjern dømt til Døden —, og idømmes 16 Aars Fængsel. — Ved Spejderbazaren indkom 3800 Kr. — 14.: Vestjysk Husmoderdag i Skjern. — Hans Møller Nielsen, Holstebrovej, kører løbsk med sine Heste og brækker det ene Ben. — 16.: Skjern Piger vandt det midtjyske Mesterskab i Haandbold. — 17.: Generalforsamling i Skjern og Omegns musikdramatiske Forening. — Venstres Amts-Delegeretmøde. — 18.: Bodil Ipsen Aften. — 20.:

Den anden Gruppe havde arbejdet i Tilslutning til Varde, og som en af de første Grupper i Vestjylland, der blev organiseret („Ringene“), bidrog dens omkringrejsende Leder til at finde illegale Medarbejdere i en lang Række Byer og faa et organiseret Samarbejde i Gang. Under hele Besættelsen var Gruppen Kontaktsted for næsten al Slags illegalt Arbejde.

Gruppe III havde via Herning faaet Forbindelse med og tilsluttet sig „Frit Danmark“ og besørgede bl. a. under hele Besættelsen Udsendelsen af dette Blad. Endvidere forestod den for en Del af Vestkysten den illegale Nyhedstjeneste til den engelske Radio, hvortil smaa og store Tildragelser gik via „Information“. En Del af denne Gruppens Arbejde hører under Efterretningstjenesten, der havde flere andre Forbindelser i Skjern, og som vi ikke skal komme ind paa her.

Efter 29. August 1943 fik Gruppe I Forbindelse med andre unge Mennesker, og der blev dannet en Sabotagegruppe. Tre af Medlemmerne var imidlertid Politifolk, og de maatte efter 19. September forsvinde og fik Opgaver andet Steds. Gruppen fik først Forbindelse med den jyske Sabotageorganisation, som sendte en Instruktør til Uddannelse af Gruppen. Denne Instruktør „Knud“ kom ofte til Skjern, og Gruppen fik en meget grundig Uddannelse. Denne Instruktør gjorde et stort Arbejde over hele Jylland, han blev henrettet i Marts 1945. I Foraaret 1944 fik Gruppen den første Sending Sprængstof samt to Maskinpistoler. En Del af Sprængstoffet blev nedgravet i Depoter ved Jernbanerne, som vilde blive det vigtigste Maal. Gruppen var nu klar til at gaa i Aktion og ventede kun paa Særmeldingen fra B. B. C. Men Tiden gik, og Ordren kom ikke, ofte var Gruppen fristet til at gaa i Aktion uden Ordre, men nøjedes dog med mere „uskyldige“ Drillerier. I Ventetiden fremstilledes en Bog i Hefteform „30 Sekunder over Tokio“. Bogen var smukt duplikeret med en tofarvet Forside i Linoleumstryk. En Gruppe blev oprettet i Tarm, og den fik saa en Del af Sprængstoffet. Omsider blev denne Ro Gruppen for meget, og den satte sig i Forbindelse med Ringkøbing, som sendte en Mand til Skjern. Med ham drøftedes saa Arbejdet, og i Januar kom der en ny Sending Sprængstof, denne

Gælder det Udseendet?

— saa Smilet først!

Med naturlige Tænder, som selvfølgelig er fremstillet af

HENNY RUBY Storegade 8, Telefon 106

Begynd det nye Aar
med en fornuftig
Handling!

Bliv Medlem af

SKJERN BRUGSFORENING

Telefon 81

I Fredens Tjeneste . . .

Landegrænserne er igen aabne, og alle gode Kræfter sættes ind paa saa hurtigt som muligt at faa genoptaget de afbrudte Handelsforbindelser.

Ogsaa De lægger Planer for Fremtiden, og vi er parate med Raad og Vejledning, naar De ønsker at drøfte Deres Forretningsanliggender med en Bank,

Aktieselskabet SKJERN BANK

Telefoner 4 og 304

Kontorer i Borris, Troldhede og Finderup

Cirkus Belli i Skjern. — 21.: A/S Skjern Vandværk 8000 Kr. i Overskud. Planer om Ledninger i Nørregades Forlængelse og i Marupvej. — Indsamlingen til Fonden for Fædrelandets Vel indbragte 2514 Kr. — 23.: Waldemar Davids-Koncert. — De konservative i Kredsen opstiller Dommerfuldmægtig Thestrup, Herning. — 26.: Kongens Fødselsdag. — Kaffe-erstatningsrationeringen ophæves. 27.: Modstandsbevægelsens Bykomité dannet: Fabrikinspektør Bidstrup, Slagteri-arbejder Frandsen, Forretningsfører Laurids Hansen, Lærer Külerich, Borris, Bøsemager Korsholm, Overbanemester Lütken, Gasaflåser Alfred Nielsen, Redaktør E. Strandbygaard, Dyrlæge Urup og Forstander Vagn Voigt, Løvstrupgaard. — Installatør H. C. Gade afgaar som Luftværnschefens Stedfortræder. — 28.: Kaj Munks Niels Ebbesen paa Skjern Teater.

OKTOBER

1.: Valgkampen begynder i Skjern. — 6.: En Tysker anholdt paa Grønlunds Hotel. Han havde sneget sig over Grænsen fra Flensborg for at finde sin Hustru, som han troede befandt sig i Flygtningelejren i Borris. — 9.: Møde i Indre Missions sydvestjyske Missionær- og Præstekonvent. — 10.: Skolecentral vedtaget oprettet af Skjern Bibliothek og Bibliotheksforening.

**M
Ø
B
L
E
R**

Emil Jensen

Møbel- og Ligkisteforretning

Telefon 49

Gang fra Ringkøbing. Samtidig blev der knyttet Forbindelse med en anden Gruppe, der var oprettet af Hr. Inspektør Ruby, der gennem Ringkøbing var blevet opfordret til at danne en Sabotagegruppe i Skjern. Ved Sammenslutningen af de to Grupper blev Hr. Ruby Leder. Gruppe I blev udset til at være den egentlige Sabotagegruppe, medens nogle af Hr. Rubys Folk saa smaat begyndte at danne en Militærorganisation. Et Par af Pionererne dannede dog sammen med en senere ankommen Mand („Per“ — alias Forfatteren. Red.), den saa-

Dagens Samtaleemne:

13.: Fibigers Tobaksrationering.

14.: Indvielse af K.F.U.M.'s nye Hjem i Skjern. — 18.: Indsamlingen til Kaj Munks Mindefond indbragte i Skjern Sogn 1248 Kr. — 22.: Christmas Møller taler i Skjern. — Cirkus Revyen paa Skjern Teater. — Chauffør Arne Ibsen, Skjern, gengasforgiftet. — 24.: Landbrugsminister Erik Eriksen taler i Skjern. — Kommunerne i Skjern Kredens opstiller Maskinarbejder Jens Taisbak, Herborg. Retsforbundet Kr. Hansen, Lunde. — 30.: Hamlet med Erling Schroeder i Hovedrollen paa Skjern Teater.

Dagens Samtaleemne:

31.: Valget.

31.: Valgdeltagelsen i Skjern var paa 89,3 pCt.

NOVEMBER

3.: Terrænsportsforening dannet i Skjern. — 7.: Niels Ebbesen paa Skjern Teater. — 9.: „Der var engang —“ paa Skjern Teater. — 13.: Ungdomsskolen er begyndt med 37 Elever. — 19.: To Dages Menighedsmøde i Skjern. — 22.: Skjern Mejeris 60 Aars Jubilæum i 1945. — Døbefadet til Skjern Kirke stjaalet i Aarhus, — men Tyven blev fanget. — 23.: Der skal oprettes en Hjemmeværnsforening i Skjern. — 24.: 2-aarigt Præliminærkursus oprettet for Skjern og Omegn.

FØDSELSDAGE

December 1944: 8. Bagermester Sune-
sen, 60 Aar. — 10. Rentier P. Mikk-

kaldte Ledergruppe, der tog sig af alt vedrørende Sprængstoftransporter og Sabotage.

Nogen direkte Forbindelse med Ledelsen i Aarhus var der ikke før Januar 1945. Da blev Byerne Skjern, Tarm, Nr. Nebel, Ølgod, Tistrup, Sdr. Omme og Grindsted sluttet sammen i Sektion X under Ledelse af „Buller“, Grosserer Børge Hansen, Skive, der som Løjtnant af Reserven, havde gode Forudsætninger for at løse den vanskelige Opgave det var at bygge en virkelig slagkraftig Organisation paa de spredte Stumper, der allerede eksisterede. Der kom nu Fart i Arbejdet, der blev givet Retningslinier for Militærarbejdet, flere Grupper blev dannet af Pionerne, og ud fra dem dannedes igen nye Grupper.

Lørdag den 3. Februar 1945 kom den første Ordre til Aktion, i Skjern Omraadet skulde der føres to Angreb mod Jernbanen, nemlig nord for Skjern og øst for Troldhede. Bylederen, Hr. Ruby, forestod Angrebet mod Længdebanen, det skulde udføres af Hr. Rubys Gruppe samt een Mand fra Gruppe I, men Aktionen blev ikke gennemført, da Banelinien var skarpt bevogtet af tyske Soldater. Paa Grund af et frosset Snelag var det umuligt at nærme sig Banen uden Støj, og Gruppen maatte vende hjem med uforrettet Sag. Aktionen ved Troldhede udførtes af tre Mand fra Gruppe I samt Folk fra Borris og Gaasdal og lykkedes udmærket.

Skjern-Omraadet begrænsedes af en Linie Skjern—Stauning—Dejbjerg—Løvstrup—Nr. Vium—Troldhede—Borris. Der blev ved „Buller“s Ankomst knyttet Forbindelse med allerede bestaaende Grupper i Borris, Gaarsdal og Sædding-Hanning. Borris-Gruppen begyndte ogsaa med Bladarbejde, men samledes som Sabotagegruppe i Foraaret 1943, blev uddannet og modtog Vaaben og Sprængstof. Denne Gruppe, som oprettede Gruppen i Gaasdal, kom dog heller ikke i Aktion før den 4. Februar 1945. Gruppen i Sædding-Hanning var startet paa Initiativ af Pastor Helmig i Ringkøbing i 1943 af en ung Mand, som længe havde haft Omdelingen af illegale Blade i Sognene.

En Uges Tid efter den første Aktion kom der Ordre til Skjern om at spærre Stationen for Trafik. Samme Aften sprængtes 8 Hjertestykker paa Skjern Station, og tre Dage efter blev der lagt 16 Bomber ud med indtil 24 Timers Forsinkelse. En Advarsel til Jernbane-

H. MATHIASSEN

Tæppefabrik = Telefon 172

Specialitet
under normale Forhold:
Floneltæpper.

Hugo Holmstoel

Jern- og Staalforretning
Skjern, Telefon 1

personalet blev imidlertid indgivet for tidligt, og det lykkedes Ty-skerne at uskadeliggøre 9 af Bomberne. Af de resterende eksploderede 5 i Løbet af Natten og 2 næste Aften. Før disse Sabotager havde der været et Par mindre Sabotager i Skjern paa et Sporskifte og et Par Biler, og en Bombe, der eksploderede i et tysk Tog i Sønderjylland, var anbragt i Skjern. Endvidere havde Vandtaarnet i Skjern været udsat for et mislykket Angreb. Disse Sabotager blev udført af Folk, som dog ikke havde nogen direkte Forbindelse med Regionsledelsen. Det kunde selvfølgelig ikke gaa, at der var to Slags Sabotører, og den egentlige Organisation arbejdede paa at faa Kontakt med Gruppen. Men inden det lykkedes, blev Gruppen paa Grund af en uforstaaelig Letsindighed arresteret paa nær et Par enkelte Medlemmer. Med disse oprettedes der senere Forbindelse, og de kom til at danne Sabotage-gruppe II.

Der blev nu arbejdet ihærdigt paa at udvide Organisationen. By-lederen oprettede flere Grupper i Dejbjerg og Løvstrup, og fra Sæd-ding blev der oprettet Grupper i Astrup, Faster og Bølling. I Nr. Vium blev der oprettet en Gruppe gennem Gruppen i Gaarsdal. Der blev efter Sektionschefens Ordre udpeget fire Nedkastningspladser, og til Betjening af disse blev Grupperne Nr. Vium, Hanning-Sædding og Borris uddannet. Det lykkedes imidlertid aldrig at faa Nedkastningen paa disse Pladser i Orden. Først i Slutningen af April 1945, da der blev knyttet Forbindelse med Nedkastningschefen for Herning-Om-raadet, var der Udsigt til, at Nr. Vium Gruppen kunde komme i Aktion. Men her kom Kapitulationen i Vejen.

I Skjern fortsatte Rekrutteringen til Militærgrupperne. Grupperne, der var paa 5—6 Mand, samledes i Delinger, 3—6 Grupper i en Deling, med hver sin Delingsfører. Bylederen havde hidtil været ene om Organisationsarbejdet, men Arbejdet blev nu altfor stort, og der blev nedsat en Byledelse, bestaaende af Bylederen, Stedfortræ-der og Næstkommanderende, Delingsførerne for Militærgrupperne og et Par Repræsentanter fra Sabotageafdelingen. Senere indtraadte Sektionens Næstkommanderende som Repræsentant for Politiet. Her blev gennemført en Arbejdsdeling, idet Bylederens Stedfortræder samt Delingsførerne overtog hele Arbejdet med Militærorganisationen i Byen. Delingsføreren for Sabotagedelingen dannede sammen med By-lederens Næstkommanderende og en Sabotør mere en Ledergruppe,

Alle elektriske
Anlæg

★

Alfa-Laval
Malkemaskinanlæg

**Mikkelsen &
Christiansen**

Installatører
Skjern, Telefon 80

sen, Nygaardsvej, 85 Aar. — 16. Fru Ane Lund, Vendersgade, 70 Aar. — 23. Bankbogholder Bøgeskov Jensen, 50 Aar. — 26. Drejer A. V. Klapp, 80 Aar. — 29. Fhv. Købmand Thimes Overgaard, Vestergade, 60 Aar. — 30. Fr. Mattson, 50 Aar.

Januar 1945: 6. Hans Poller, Vester-gade, 80 Aar. — 14. Fhv. Lærerinde, Frk. Petra Andreasen, 75 Aar. — 16. Chr. Nørmark, Ganerbro, 50 Aar. — 17. Fru Karen Oldager Andersen, 50 Aar. — 20. Pens. Baneformand P. Carlsen, Marup-vej, 70 Aar. — 24. Fru Mathilde Grøn-lund, Østergade 12, 80 Aar.

Februar: 7. Fru Snedkermester Emil

Herman Jensen

KONTANT MANUFAKTUR

Skjern, Telefon 236

Jensen, 50 Aar. — 15. Malermester Th. Thomsen, Storegade, 75 Aar.

Marts: 2. Maler J. Thøstesen, Søndergade, 60 Aar. — 3. Skotøjshandler P. N. Madsen, 60 Aar. — 3. Gdr. J. Smedegaard Mortensen, 50 Aar. — Karen Kjærgaard, Finderupvej, 70 Aar. — 10. Fru Meiner, Møllegade, 50 Aar. — 14. Fabrikant Anders Pedersen, Skjern Margarinefabrik, 75 Aar. — 16. Murer Søren Madsen, Nygade 45, 50 Aar. — 20. Enkefru Jens Nielsen, Løvensgade 15, 60 Aar. — 24. Vognmand ved D.S.B., Bernhard Johansen, 50 Aar. — 29. Fru Hansen, „Slumstrup“, 50 Aar. — 30. Fru Mariane Johnsen, Bredgade 7, 70 Aar.

April: 5. Fru Katrine Kastbjerg, den gamle Skole, 75 Aar. — 9. Hestehandler Jul. Sørensen, Middelfart, tidl. Centralhotellet i Skjern, 75 Aar. — 12. Hestehandler Ravn, 60 Aar. — Fhv. Gdr. Niels Rindom Hansen, Østergade 49, 60 Aar. — 14. Gdr. Jens P. Johansen, Nylandsvej, 90 Aar. — 17. Fru Marie Agerbo, Kongevej 33, 75 Aar. — 25. Fhv. Præstegaardforpagter Lars Søndergaard, 50 Aar.

Maj: Fhv. Gaardejer Jens Rabjerg, 70 Aar. — 16. Fru Marie Korsgaard, De gamles Hjem, 70 Aar. — 20. Fhv. Bestyrerinde Ane Christensen, De gamles Hjem, 70 Aar. — 26. Blikkenslager Koed Madsen, 75 Aar. — 28. Pens. Lokomotivfører A. Larsen, Bredgade 20, 75 Aar.

Juni: 2. Fru Marie Lauridsen, De gamles Hjem, 80 Aar. — 19. Maskinsmed E. Jensen, 75 Aar. — 21. Anton og Peder Brølling, 80 Aar. — 22. Fhv. Savværksejer Andr. Jacobsen, 75 Aar. — 22. Fru Inger Marie Stougaard Andersen, Østergade 55, 75 Aar.

Juli: 4. Smedemester Lyder Andersen, 70 Aar. — 14. Bestyrer Carl Christensen, Rahbækgaard, 50 Aar. — 16. Mekaniker

der skulde tage sig af alle Spørgsmaal vedrørende Sabotage og Materialer. Sabotagelederen fik endvidere til Opgave at samle de forskellige Grupper i Landsbyerne til et Kompagni og uddanne dem. Ledelsen af dette Kompagni overtoges ved Kapitulationen af en Sergent, der var tilsluttet Nr. Vium-Gruppen, idet Borris Delingen dog arbejdede selvstændigt under den lokale Delingsfører.

En af Ledergruppens Sabotører havde til Opgave at spionere hos Feldgendarmeriet. Han søgte Omgang med Feldgendarmerne, hvilket selvfølgelig gav Anledning til Rygter om Manden, men han skaffede adskillige værdifulde Oplysninger. Bl. a. vidste man altid, om Tyskernes Aktivitet gjaldt Modstandsbevægelsen eller indre Forhold, f. Eks. Desertører. I de sidste Dage inden Kapitulationen havde han ved Aftaler med to af de mere fredelige Feldgendarmer sikret sig, at Feldgendarmeriet i Tilfælde af Kamp vilde forholde sig passivt. Om nødvendigt skulde de to afvæbne deres Chef, hvis nazistiske Indstilling var almindeligt kendt. Dette „Venskab“ med Feldgendarmerne skaffede ham et Par nervepirrende Oplevelser. Saaledes hjalp een af Gendarmerne ham en Dag med at bære en Kasse Vaaben, og engang han var paa Vej til Borris med en Rygsæk fuld af Sprængstof, kom han op at køre med Feldgendarmerne i deres Bil.

En Radiogruppe, der var blevet oprettet, blev lagt direkte under Sektionen. Den udførte et stort og farligt Arbejde med at fremstille en Radiosender til Brug for Regionsledelsen i Tilfælde af Kamp. Endvidere ombyggede den flere Radiomodtagere, saaledes at de kunde modtage de specielle Kortbølger, som Regionssenderen vilde sende paa. Der blev fremstillet et Par Radiotelefoner, smaa transportable Radiosendere og -Modtagere til Brug for Skjernområdet i Tilfælde af Kamp. Ved Hjælp af disse kunde der opretholdes Forbindelse mellem Styrkerne paa Landet og i Byen, selv om Byen skulde blive helt afspærret.

Sabotagen havde en Tid ligget stille, men en Aften var igen Hilsen til Bachus, Hanne og Frants. I denne Periode var det mest Herningbanen, det gik ud over. Længdebanen blev saboteret flere Steder i den sydlige Del af Sektionen. Gruppe I sørgede dog for, at Sabotagedrønene næsten hver Aften lød over Byen. I Marts indtraf de eneste Uheld Skjern-Organisationen havde. Et af Gaarsdal-Gruppens Medlemmer fjernede Sprængstof fra en Sending, der ved en Fejltagelse

*Vi ønsker alle vore Kunder et godt Nytaar
med Tak for Aaret, der gik.*

★

*Vi glæder os til forhaabentlig inden længe at
kunne tilbyde Dem et pænt Udvalg i
Charmeuse-Undertøj og Natkjoler, Strømper,
Handsker, Halstørklæder o. m. a.
i de gode Kvaliteter.*

STRØMPEHUSET

v. Johs. Holm, Tlf. 229

var blevet kastet ned ved Troldhede Station, han blev arresteret, og det førte til, at Lederen af Sabotagen ved Troldhede ogsaa blev taget. Og nogle Dage efter blev Resten af Gruppen paa nær to Mand arresteret. Kort efter var Gestapo igen paa Egnen med stor Udrykning. Nu gjaldt det Gaarsdal-Gruppens Forbindelser i Borris og Sabotagelederen, der paa det Tidspunkt boede hos en Gruppeleder i Sædding, men alle fire var borte. To Mænd, der samme Morgen blev eftersøgt i Gaarsdal, reddede sig ogsaa, den ene ved at flygte over Markerne, den anden ved at gemme sig under en Halmstak.

Nu var Sabotagegrupperne i Troldhede og Borris borte, men det lykkedes efter nogen Tids Forløb at faa fat i to Mand i Borris til at overtage Arbejdet, som de udførte udmærket lige til den 5. Maj. — En Tid var der stor Mangel paa Sprængstof. Skjern havde maattet forsyne det meste af Sektionen, dette var bl. a. Grunden til, at et Forsøg paa at afspore det tyske Orlovstog ved Dejbjerg mislykkedes. Aktionen blev foretaget af den sidste af Gaarsdal-Sabotørerne, der trak Bomben af ved Hjælp af en Snor. En større Sending Sprængstof fra Holstebro hjalp Sabotørerne over Vanskelighederne. I Slutningen af Kampen gik man over til at lægge Bomberne ud med forskellige Forsinkelser fra 2 til 24 Timer og gemme dem under Skinnerne. Det var udmærket og holdt som Regel Strækningen spærret i lang Tid, men paa Herningbanen, hvor det paa Grund af Sandballasten var vanskeligt at skjule Sporene helt, blev der fundet en Del af Bomberne. Sabotørerne havde mange spændende Oplevelser under disse Aktionen. Tyskerne laa ofte i Skjul ved Banelinien, men det lykkedes dem aldrig at fange Sabotørerne, skønt de havde Sporhund med. Den sidste Tid inden Kapitulationen var Sabotørerne meget dristige. Flere Gange blev der lagt Bomber ud ved højlys Dag lige i Nærheden af Byen, en enkelt blev endog tændt med Lunte. Af større Maal blev Generatortørrerierne i Hoven og Faster ødelagt. Tørreriet i Hoven blev sprængt i Marts Maaned af Folk fra Skjern med Hjælp af en Mand fra Tarm. Der blev anvendt 3½ kg Sprængstof, og Tørreriet blev helt ødelagt. De tre Mand fra Skjern maatte paa Grund af Storm overnatte i en Lade og naaede først hjem næste Formiddag. Tørreriet i Faster blev sprængt 2. Paaskedag, her medvirkede af Sikkerhedsgrunde en Gruppe fra Sdr. Omme. Her anvendtes ligeledes 3½ kg Sprængstof, som ødelagde Bygningen helt. Ak-

*Fjerkræ
og Kaniner*

Skjern Fjerkræslagteri

Telefon 91

Marius Jensen, 60 Aar. — 16. Redaktør H. Graversen, 75 Aar. — 19. Enkefru Poulina Hansen, De gamles Hjem, 80 Aar. — 31. Fru Hansine Andersen, De gamles Hjem, 80 Aar.

August: 7. Fru Ottilie Madsen, Eng-havevej, 70 Aar. — 27. Fru Hestehandler Ravn, Østergade 25, 60 Aar. — 28. Fru Kathrine Andersen, Vendergade 8, 70 Aar.

September: 7. Chr. Clausen, Vestergade, 70 Aar. — 25. Fru Johanne Høgfældt, 70 Aar. — 26. Fru Inspektør N. I. Mortensen, 75 Aar. — Snedkermester P. Bisgaard, 50 Aar. — Dir. Elkær Husted, 60 Aar.

Oktober: 8. Anton Pedersen, Lyager, Skjern, 60 Aar. — Fru Thøstesens, Engsiggade, 70 Aar. — 14. Fhv. Kunstdrejer,

SKJERN OFFENTLIGE SLAGTEHUS

Svin til Hjemmeforbrug slagtes efter Aftale og kan afhentes samme Dag med alt, hvad dertil hører.

Ring til Tlf. 245 eller 198.

Fineste Afslagtning.

Lav Slagteløn.

Gartner L. Thomsen, Østergade, 80 Aar. — 17. Fru Westerbæk, Storegade, 60 Aar. — 20. Fru Ketty Henningsen, 50 Aar. — 25. Gdr. Kr. Thomsen, Korsgaard, Skjern, 70 Aar. — 29. Overbanemester Lütken, 60 Aar. — 30. Elektriker M. C. Kastberg, 50 Aar.

November: 7. Fru Lidegaard, Pileallé, 50 Aar. — 12. A. Nygaard Andersen, Løvensgade, 75 Aar. — 15. Fru Pedel J. P. Jensen, Kirkeskolen, 50 Aar. — 18. Frk. Kirstine Pedersen, Vendersgade, 60 Aar. — Fabrikinspektør C. E. Bidstrup, 50 Aar. — 20. Vandmester Kristoffersen, 50 Aar. — 23. Telefonmontør Berthelsen, Nygade, 50 Aar. — 28. Arbmd. Michael Jensen, Nørregade, 50 Aar. — 28. Johs. Højbjerg Pedersen, 70 Aar. — 30. Fru Anna Hansen, De gamles Hjem, 80 Aar. — 30. Fru Repræsentant P. Madsen, Marupvej 20, 50 Aar.

SØLVBRYLUPPER

Marts: 19. Tømmerhandler Viggo Bank og Hustru, København, tidl. Skjern.

April: 25. Lokomotivfører W. Jepsen og Hustru.

Maj: 2. Repræsentant Jacobi Nielsen og Hustru, Kongevej. — 5. Vejformand Carl Nielsen og Hustru, Vestergade. — 21. Snedkermester P. Bisgaard og Hustru.

Juli: 27. Arbejdsmand Georg Sindbæk og Hustru, Chr. Hansens Vej.

August: 1. Overportør H. Th. Hansen og Hustru, Kongevej.

Oktober: 9. Gartner Andr. Nielsen og Hustru, Skolegade. — 10. Postmester Lauridsen og Hustru, Hjallerup, tidl. Skjern. — 30. Elektriker M. C. Kastberg og Hustru.

November: 6. Bogtrykker Gullander og Hustru. — 12. Carl Homann og Hustru, Holstebrovej. — 18. Lars Arberg

tionen var ret vanskelig, idet der var Selskab i en tilbygget Lejlighed, og et Bal i Astrup gjorde, at der var stærk Trafik forbi. Delingsføreren fra Skjern ledede endvidere flere Aktioner andre Steder i Sektionen.

I August 1944 udtaltes fra allieret Side Ønsket om, at der i Pro vinsbyerne blev oprettet et Organ, som gav samlet Udtryk for Modstandsbevægelsen paa Stedet. Der oprettedes derefter ogsaa i Skjern en „Frihedsraadets Lokalkomite“ bestaaende af Repræsentanter for den militære Byledelse, „Ringene“, „Frit Danmark“ og Arbejderne. Det var Lokalkomiteens Opgave at give Udtryk for Modstandsbevægelsens lokale Interesser, lede Gennemførelsen af Frihedsraadets Retningslinier paa Stedet, tage Stilling til og lede eventuelle Strejkebevægelser, forberede de beordrede Interneringer (i dette Arbejde deltog en Repræsentant fra Politiet), og i det hele repræsentere Frihedsraadet.

Arbejdet med at instruere og uddanne Militærgrupperne var temmelig vanskeligt, idet man kun raadede over ganske faa Instruktionsvaaben. Der var nok at gøre for Delingsførerne i Byen, og især paa Landet med de store Afstande mellem Grupperne var det et stort Arbejde for Instruktørerne. Omkring Midten af April kom de med Utaalmodighed ventede Vaaben, og der blev nu nogle travle Dage for de Mænd, der skulde ordne Transporterne. Den første Sending blev kørt hjem med Hestevogn og siden med Lastbil kørt til en Gaard i Hanning, hvorfra det blev fordelt til Dejbjerg, Løvstrup, Bølling, Faster, Sædding og Hanning. I Nr. Vium kastede en Flyver, vildledt af Lysene fra Brunkulslejerne, en Sending Vaaben ned; der blev arbejdet næsten hele Natten derefter for at redde Vaabnene, men Arbejderne i Lejerne havde gemt dem, og Byttet blev kun nogle faa Rifler af den Sending. Men faa Dage efter gentog det sig, og denne Gang reddede Nr. Vium-Gruppen ved en enkelt Mands Snarraadighed omtrent hele Sendingen. Disse Vaaben fik Nr. Vium og Borris, en Del Ammunition, Haandgranater og enkelte Rifler blev dog fordelt mellem de andre Grupper. Vaabnene til Skjern blev med Bil bragt

SKJERN MØLLE

Korn- og Foderstofforretning

Em. Villadsen

Tlf. 21

SKJERN OG OMEGNS SAMLESTALD

modtager Kreaturer hver Onsdag.

TELEFON 378

til Dejbjerg Plantage og herfra videre til Skjern, gemt under to Læs Fyrrekvas. Disse Vaaben var meget stærkt smurt ind, og af praktiske Grunde gik de alle igennem et Værksted, hvor de blev rensede. Travlheden de sidste Dage gjorde, at dette Arbejde foregik temmelig aabenlyst, og en Del Mennesker i Kvarteret blev klar over, hvad der foregik. Vaabnene blev kørt rundt til de forskellige Grupper paa Budcykle. Vaabnene skulde helst prøves, og da Opgøret kunde ventes hver Time, slækkedes der ogsaa noget paa Forsigtigheden her, saa Folk begyndte at blive klar over, hvor der var Frihedskæmpere. En Gruppe var dog saa snild at prøve sine Vaaben en Aften, Tyskerne skød efter engelske Maskiner, saa selv om det var inde i Byen, var der ingen, der lagde Mærke til det.

Der var gjort et meget stort Planlæggelsesarbejde med Henblik paa Kamp under forskellige Forhold. Alle Tyskernes Telefonledninger var indtegnet paa Kort, og en Ødelæggelse af dem kunde gennemføres med meget kort Varsel. Der var udarbejdet Planer for Besættelse af Byens vigtigste Bygninger og strategiske Punkter, ligesom der for Landstyrkernes vedkommende var tilrettelagt fuldstændig Afspærring af Egnens Jernbaner og Veje. Der var udarbejdet Fortegnelse over alle Bezinlagre og Køretøjer, som kunde bruges i Tilfælde af Kamp, og der var sørget for Lægehjælp. Styrken talte den 4. Maj godt 200 Mand, omtrent lige fordelt mellem Land og By. Paa Landet var Folkene bevæbnet med engelske Fodfolksgeværer og Haandgranater, enkelte Maskinpistoler, Rekylgeværer og et Par Antitankvaaben. I Byen var Bevæbningen Maskinpistoler eller amerikanske Karabiner, Haandgranater og Haandbomber, Rekylgeværer og et enkelt Antitankvaaben. Byledelse, Delingsførere og en Del af Sabotørerne var bevæbnet med Pistoler eller Revolvere.

Den 5. Maj kom paa en helt anden Maade end ventet. Alle Mand havde ventet at komme til at kæmpe med en desperat Fjende, men nu blev der ingen Kamp. Det var en Oplevelse den 5. Maj at se Grupperne komme fra alle Sider til Fods eller i Bil, men det hele kom til at se saa forfærdelig let ud. Mange har hurtigt glemt, at ogsaa de Mænd, som ikke lige var Sabotører, vovede Livet, at de lige til den 4. Maj ventede at komme til at kæmpe mod en Fjende, der var knusende overlegen i Erfaring og Udrustning.

Ib H.-KUNST

Akvareller, Tegninger og
Træsnit.
Motiver fra Skjern-Eggen,
Hav og Klit.

Ib Hjaltason

Kunstmaler
Østergade 71, Skjern

*Et Billede med et kendt Motiv
er en særlig kærkommen Gave.*

og Hustru, Kongevej 5. — 21. Barber
E. Simesen og Hustru.

JUBILÆER

Januar: 1. Gdr. Chr. Ager, Hedeby,
kørt for Skjern Andelsmejeri i 40 Aar.

Februar: 1. Overportør Johs. Ager,
25 Aar ved D.S.B. — Trafikassistent H.
Hansen, 25 Aar ved D.S.B.

April: 16. Overportør Eli Danielsen,
25 Aar ved D.S.B.

Maj: 1. Barber S. Graabæk, 40 Aar
som forretningsdrivende i Skjern.

Juni: 16. Portør J. K. M. Jensen, Søndergade, 25 Aar ved D.S.B.

September: 27. Bankbogholder Aa.
Jensen, 25 Aar i Skjern Bank.

Oktober: 20. Overportør Bissenbacker,
Nørregade, 25 Aar ved D.S.B.

Aktieselskabet

RINGKJØBING BANK Skjern Afdeling

Oprettet 1902 • Telefon 118 • Postgiro 39622 • Kontortid 9¹/₂—11¹/₂ og 13¹/₂—16

Aktiekapital Kr. 500.000 og
Reserver Kr. 724.000 tjener
til Sikkerhed for Indskud.
Alle Bankforretninger
udføres.

GULDBRYLLUPPER

December 1944: 6. Rentier Poul Jensen og Hustru, Finderupvej. — 29. Fhv. Gdr. Anders Pedersen og Hustru, Bredgade 9.

Januar 1945: 31. Fhv. Gdr. Anders Andersen og Hustru, Vendersgade 8.

Oktober: 7. Fhv. Vejmand Jens Chr. Sørensen og Hustru, Vestergade 57.

ÆGTEVIEDE PAR

December 1944: 10. Frk. Anna David- sen (D. af Ole D., Ølgod) og Maler Otto D. Jensen (S. af O. D. J., Vester- gade, Skjern). — 28. Frk. Sonja Devan- tier, Skjern, og Gartner Svend Konrad Brøchner Nielsen, Ribe.

Januar 1945: 5. Frk. Else Marie Kri- stensen (D. af Gdr. J. K., Dejbjerg) og Landmand Harald Lund (S. af Enke- fru Ane Lund, Skjern). — 14. Frk. Ger- da Riiskjær (D. af Amtslæge R., tidl. Skjern) og Skibsmægler Borg Petersen, Skanderborg. — 14. Frk. Lilly Ruth Han- sen (D. af Lagerarbejder Julius H., Skjern) og Maskinarbejder Erik Hede- mann, Aarhus. — 26. Frk. Maren Jo- hanne Sørensen Rahbæk (D. af afd. Gdr. Hans R., Ganer) og Gdr. Anders Karl- sen, Stauning.

Februar: 11. Frk. Margretha Larsen (D. af Kr. L. Flade, Mors) og Chauffør Svend Dahl (S. af Chr. D., Svinget, Skjern).

Marts: 11. Frk. Ruth Mattsson (D. af Kedepasser M., Skjern) og Arbejdsmand Gregers Peder Kristian Pedersen (S. af Arbejdsmand Enevold P., Skjern). — 21. Frk. Marie Kausgaard (D. af Gdr. Chr. K., Troldhede) og Gdr. Arne Larsen, Ganer, Skjern. — 29. Frk. Martha Dor- thea Lerke, Homaa, og Trafikmedhjæl- per Kaj Leo Mikkelsen (S. af Pakmester M., Skjern).

April: 2. Frk. Elisabeth Graversen (D.

af Fotograf G., Skjern) og Trykker Orla Kjærhus Schuldt, København. — 5. Frk. Agnes Hansen (D. af Tækker Theo- dor H., Skjern) til Snedkersvend Frands Holger Juhl.

Maj: 1. Frk. Elisa Abrahamsen og Konditor Aksel N. Jørgensen (S. af Pak- mester E. T. J., Skjern). — 6. Frk. Signe Olivia Lauridsen, Skjern, og Arbmd. Harry Aarup Andersen (S. af Arbmd. A., Skjern). — 11. Frk. Anna Marie Nielsen Fusgaard (D. af Gdr. Karl F., Marup) og Husmd. Arne Gunnar Ørn- drup Sørensen (S. af Theodor S., Skjern Birk). — 18. Frk. Kristine Berteline Ma- rie Sørensen, Vraa, og Gaardbestyrer Hans Aksel Larsen, Seest. — 20. Frk. U. Jensen, Herning, og Overportør Har- ry Madsen (S. af Overportør M., Skjern). — 20. Frk. Rigmor Laursen, Sygeplej- erske, Herning (D. af Vognmd. Anton L., Skjern) og Redder Christian Rabis Aagaard Andersen, Herning. — 20. Frk. Edith Thøsten (D. af Snedker H. T., Skjern) og Bagersvend Nis Viggo Chri- stiansen (S. af Arbmd. Bertel Christian- sen, Skjern). — Frk. Else Hansen (D. af Murer H., Haarlev) og Urmager Carl William Beiter, Struer (S. af Slagter- mester Chr. B., Skjern). — 24. Frk. Kri- stiane Homand Christensen, V. Marup, og Medhj. Knud Peder Jørgensen, Dej- bjerg. — 27. Frk. Vera Christensen (D. af Cyklehandler C., Bording) og Tøm- rer Chr. Pedersen (S. af Vulkanisør P. Chr. P., Vardevej, Skjern). — 30. Frk. Elly Agnethe Andersen (D. af Fabrikant A., Skjern) og Postaspirant Peter Laur- sen (S. af Postpakmester L., Skjern).

Juni: 24. Frk. Erika Johanne Kolstrup, Skjern, og Gdr. Marius Andersen, Søby.

Juli: 22. Birgit Jespersen, Holstebro, og Lærer F. Kastberg (S. af Elektriker K., Skjern).

August: 12. Frk. Asta Michaelsen, Tarm, og Barber Karl Thøsten (S. af Maler T., Skjern). — 29. Frk. Hilda Damgaard Nielsen (D. af Gdr. Hans Damg. N., Nørre Kjærgaard, Marup) og Forvalter Aage Petersen, København.

September: 14. Frk. Gudrun Birkebæk, Holstebrovej, og Chauffør Erling Ol- sen, Holstebrovej, Skjern. — 16. Kon- torassistent Mary Nielsen (D. af Fru Else M., Klostervej 22, Skjern) og Byg- ningskonstruktør Osvald Gjellermand, Randers. — 24. Fru Sørine Katrine Pedersen, født Jeppesen, Skjern, og fhv. Gdr. Jens Christian Andersen, Skjern. — 29. Ester Elisabeth Hansen (D. af Marinus K., Skjern) og Matros Elo Korsholm Hansen, København.

Oktober: 3. Frk. Johanne Kirstine Madsen (D. af Husmand Mads M., Skjern) og Anders Søndergaard Nielsen, Arbejdsmand i Herborg. — 17. Frk. Ellen Sunesen, Sygeplejerske (D. af Ba- germester S., Skjern) og Lærer Knud Arne Bjergved, Herning. — 25. Frk. Inga Marie Agerbo Hansen (D. af fhv. Gdr. N. C. H., Skjern) og Kontorist Frederik Chjeld Murel, Skjern. — 27. Frk. Edel Jeppesen (D. af Lokomotiv- fører J., Skjern) og Maskinpasser Johan- nes Cecilus Høgsberg (S. af Smed H., Skjern).

November: 4. Frk. Grethe Hansen (D. af Trafikass. Holger H., Skjern) og Værkfører Gunnar Larsen, Hjørring. — 18. Frk. Edith Mikkelsen (D. af Guld- smed M., Heilsvad) og Skrædder Hel- mar Kousgaard Mikkelsen (S. af afdøde Slagtermester A. K. M., Skjern). — 18. Frk. Erna Jensen (D. af Jens J., Svejbæk) og Snedkersvend Sven Christensen (S. af Claus C., Skjern). — 25. Frk. In- ger Elisabeth Nielsen (D. af afdøde Fa-

Chr. Veilegaard
ISENKRAM OG UDSKYDSFORRETNING
SKJERN
★
TLF. 93

H.K. Nielsen & Søn
SKRÆDERI OG HERRÆKVIPIERING
SKJERN

brikant N. N., Skjern) og Farver Hans Mathiasen (S. af Fabrikant Andr. M., Skjern).

DØDE MANDKØN

1.—12.—44 til 1.—12.—45:

December 1944: 24. Jens Fjord Jensen, S. a. Cyklehdl. Karl Fjord Jensen.

Januar 1945: 16. Hans Haagen Es-march, 78 Aar. — 24. Viggo Nørgaard Holm, 27 Aar, S. a. Gdr. Chr. Holm, Marup. — Bruno Fyrstenborg Laursen, S. a. Musiker Fyrstenborg Laursen. — 25. Tømrerm. Gravers Christensen, 79. Aar. — 28. Sadelmager Emil Oscar Wagener, 82 Aar. — 30. Fhv. Gdr. og Slagter Laurids Lauridsen, 73 Aar.

Februar: 10. Fhv. Muremester Kristen Nielsen, 84 Aar, Sgh., Tarm. — 19. Fhv. Skindhdl. Holger Georg Peter Christian Hellmund, 77 Aar. — 24. Tromlefører Søren Nielsen Andersen, 59 Aar, Druk-neulykke i Skjern Aa.

Marts: 8. Pens. Førstelærer Martin Jensen, 74 Aar.

April: 4. Skomager Jens Peter Ditlev-sen, 36 Aar, St. Josephs Hosp., Esbjerg. — Fhv. Amdsraadsmedlem Niels Chri-

stian Mortensen, Smedegaard, 80 Aar. — 13. Frimærkehdl. Johan Lehmann Bej-ter, 62 Aar, Sgh., Tarm. — 25. Arbejds-mand Adolf Ferdinand Hansen, 76 Aar.

Maj: 17. Henning Christian Nørmark, S. a. Gdr. Chr. Bagger Nørmark, Ganer.

Juni: 1. Arbmd. Christian Valdemar Christensen, 64 Aar, Sgh., Tarm. — 5. Gdr. Christen Sørensen, Vraa, 69 Aar, Sgh., Tarm. — 9. Købmand Alfred S. Christensen, 62 Aar.

Juli: 9. Fhv. Slagtermester Anders Martin Andersen, 69 Aar, Sgh., Tarm. — 27. Fhv. Gdr. Jens Jensen, Agerbo, 75 Aar.

Oktober: 3. C. B. Betjent Henry Thomsen, 25 Aar, Sprængningsulykke, Stauning. — 10. Res. Kap. Aage Skov, 39 Aar, Getsemane Kirke, Kbhvn., død paa Tørring Nygaard. — 23. Fhv. Brode-rihandler Laurids Knudsen, 79 Aar, Sgh., Tarm.

November: 7. Vognmand Magnus Ja-kobsen, 51 Aar, Sgh., Tarm. — 25. Over-portør Karl Marius Jessen, 51 Aar, Sgh., Herning.

DØDE KVINDEKØN

1.—12.—44. til 1.—12.—45:

December 1944: 7. Marie Rasmussen, f. Uldal, 86 Aar, Enke efter Sadelmager Rasmussen.

Januar 1945: 11. Ane Dorthea Bau, f. Mortensen, 93 Aar, Enke efter Missio-nær Bau. — 15. Anne Kirstine Marie Jørgensen, f. Clausen, Nygade, 55 Aar.

Februar: 25. Barbara Madsen, f. Niel-sen, 87 Aar, D. g. Hj.

Marts: 4. Kristine Tang Johansen, f. Pedersen, 40 Aar, død paa Bispebj. Hosp. — 13. Rasmine Petrine Sørensen, f. Hansen, 68 Aar, Vraa.

April: 23. Andrea Kastbjerg, f. Poul-sen, 70 Aar, Storegade.

Maj: 5. Ane Jensen, f. Nielsen, 88 Aar, Enke efter Snedkerm. Andreas Jensen.

Juni: 12. Gerda Flach, 61 Aar, Aa-hvile. — 17. Uskyld Marie Christensen, f. Sørensen, 87 Aar, Enke efter Gdr. Thomas Chr., Aanum.

Juli: 6. Valborg Kirstine Juul, 77 Aar, Vardevej. — 13. Ulla Birte Iversen, D. a. Arbmd. Aksel Iversen, Klosterv., død paa Tarm Sgh.

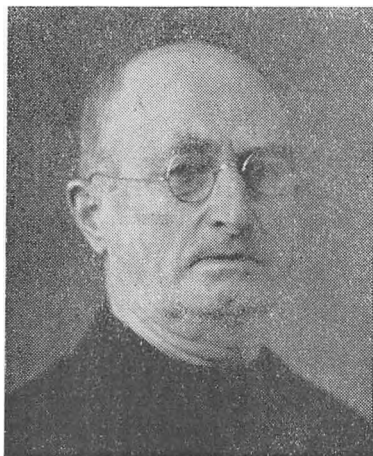
August: 3. Magdalene Hansen, f. Jen-sen, 86 Aar, Enke efter Møller H., Ganer Mølle. — 4. Karen Martina Mortensen, 61 Aar, Kongevej, død paa Tarm Sgh. — 18. Kirstine Marie Stendorf, f. Jensen, 55 Aar, Vesterg., død paa Tarm Sgh. — 21. Johanne Jensine Christensen, f. Stovgaard, 66 Aar, Nygade, død paa Tarm Sgh.

September: 16. Alice Ibsen, D. a. Ar-bejdsmand Ibsen, Vendersgade, død paa Tarm Sgh. — 20. Else Marie Kappel, D. a. Skrædder K., Nygade.

Oktober: 11.: Karen Marie Lauridsen, f. Mogensen, 80 Aar, Enke e. Smedem. C. C. Lauridsen. — 12. Ane Kirstine Jen-sen, f. Christensen, 81 Aar, Kjærs Allé.

November: 4. Jensine Christensen, 78 Aar, Søndergade. — 14. Agnes Johansen, 46 Aar, D. a. Gdr. Jens Peder Johansen, Nylandsvej, død paa Tarm Sgh.

De fire store Billeder paa mod-staaende Side er fotograferet af Forstander Drewsen, Borris Land-brugsskole, medens de øvrige Billeder i Aarbogen er taget af Fotograf Graversen. Vi takker for venlig Hjælp med Illustrationsmateriale.

Skjern kommunale Mellem- og Realskole

modtager Oplands elever i Mellem- og Realskolen.

Indmeldelse til Overlæreren.

Før og navnlig efter 5. Maj.

29. August.

Englænderne ankommer.

»Herrefolket« rejser hjem.

Æresporten for Englændere.

Engelske Soldater ved Frihedsfesten, 5. Juni.

5. Maj hos Bylederen.

FASTER ANDELSMEJERI

Første Klasses Produkter
faas daglig fra vore Vogne og
vort Udsalg - Østergade 23

TELEFON 276

J. STRANDBYGAARD - SKJERN BOGTRYKKERI

TELEFON 22

— Værksted for moderne Bogtryk!

Beiters Pølser —
trods Restriktioner:
Kvalitet!

Forretningen
grundlagt 1879

JOHS. BEITER *Slagtermester - Telefon 63*

Gennem 3 Generationer har vort Maal været
at skabe et gensidigt Tillidsforhold mellem
Kunderne og Forretningen.